Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 29 Οκτωβρίου 2026
(OR. en)

15163/26

DEVGEN 178	**COEST 806**
ACP 106	**SAN 745**
RELEX 1432	**GENDER 163**
MIGR 334	**CLIMA 602**
SUSTDEV 89	**ENER 723**
COHOM 142	**MAMA 262**
COAFR 354	**MOG 231**
COASI 201	**NDICI 23**
DIGIT 283	**COWEB 140**
COLAC 140	

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	29 Οκτωβρίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 588 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ετήσια έκθεση του 2026 σχετικά με την εφαρμογή των μέσων εξωτερικής δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2025

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 588 final.

συνημμ.: COM(2026) 588 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.10.2026
COM(2026) 588 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ετήσια έκθεση του 2026 σχετικά με την εφαρμογή των μέσων εξωτερικής δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2025

{SWD(2026) 324 final}

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 2
ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ 4
Η απάντηση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας 4
Η ΕΕ: ως παγκόσμιος παράγοντας 5
Global Gateway 6
Ανθρωπιστική βοήθεια 7
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ 8
Ανθρώπινη ανάπτυξη 8
Καθαρή μετάβαση και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή 9
Ψηφιοποίηση, επιστήμη, τεχνολογία, καινοτομία και υποδομές 10
Βιώσιμη ανάπτυξη και θέσεις εργασίας 10
Μετανάστευση και εξαναγκαστικός εκτοπισμός 11
Δημοκρατική διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα, ειρήνη και ασφάλεια 12
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ 14
Υποσαχάρια Αφρική 14
Ασία και Ειρηνικός 15
Βόρεια και Νότια Αμερική και Καραϊβική 15
Διεύρυνση της ΕΕ (Δυτικά Βαλκάνια, Τουρκία, Ουκρανία, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Γεωργία) 16
Ευρωπαϊκή γειτονία 17
Ανατολική Ευρωπαϊκή Γειτονία 17
Νότια Ευρωπαϊκή Γειτονία, Μέση Ανατολή και περιοχή του Περσικού Κόλπου 18
Υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) 19

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το 2025 ήταν ένα έτος που χαρακτηρίστηκε από βαθιές και συχνά απρόβλεπτες αλλαγές σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι πολίτες αισθάνονται όλο και περισσότερο τις επιπτώσεις των συνεχιζόμενων πολέμων στη γειτονία. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία συνέχισε να έχει δευτερογενείς επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την αύξηση των δραστηριοτήτων υβριδικών εκστρατειών που αποσκοπούν στην υπονόμευση της ευρωπαϊκής ασφάλειας. Το ολοένα και πιο ασταθές πλαίσιο συνέχισε να απαιτεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την ασφάλεια και την άμυνά της, να υπερασπιστεί προδραστικά τα συμφέροντά της σε ολόκληρο τον κόσμο και να εντείνει τις εργασίες για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ενίσχυση της πολυμερούς προσέγγισης.

Η ΕΕ μετατοπίζει σταθερά την προσέγγισή της προς τη δημιουργία αμοιβαία επωφελών εταιρικών σχέσεων μεταξύ ίσων, με διττή επιταγή την οικοδόμηση ανθεκτικότητας και αυτονομίας σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο. Βασικό εργαλείο του έργου αυτού είναι η στρατηγική της Global Gateway. Μέσω της Global Gateway, η ΕΕ είναι σε θέση να συγκεντρώνει τους πόρους της στους τομείς όπου μπορούν να έχουν τη μεγαλύτερη επίδραση όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, προστατεύοντας παράλληλα τα συμφέροντα της Ένωσης. Ο αντίκτυπος ήταν απτός τόσο ως προς την ποσότητα όσο και ως προς την ποιότητα των πρωτοβουλιών που αναλήφθηκαν.

Για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της ΕΕ στον κόσμο και να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι πόροι και οι δεξιότητες της ΕΕ, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν ενστερνιστεί πλήρως την έννοια της συνεργασίας ως «Ομάδα Ευρώπη». Η εν λόγω προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» αποτελεί πλέον αναπόσπαστο και κεντρικό μέρος της εργαλειοθήκης μας για την εξωτερική δράση, είτε στο πλαίσιο της Global Gateway, σε επισφαλή περιβάλλοντα, μέσω ανθρωπιστικής βοήθειας και πολιτικής προστασίας, είτε μέσω της πολυμερούς συνεργασίας. Το δίκτυο αντιπροσωπειών της ΕΕ συνεχίζει να διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διασφάλιση ισχυρής και συνεκτικής επιτόπιας παρουσίας, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, βάσει της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη».

Η εξωτερική δράση της ΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια του 2025 μπορεί να χωριστεί σε τέσσερις αλληλοενισχυόμενους πυλώνες: προάσπιση της ειρήνης και της ασφάλειας, προώθηση της διεύρυνσης, διασφάλιση της ευημερίας και της οικονομικής ασφάλειας και ανθεκτικότητας και ενίσχυση της πολυμερούς προσέγγισης και της παγκόσμιας αλληλεγγύης. Τα μέσα εξωτερικής δράσης της ΕΕ συνέχισαν να συνδυάζουν ένα γρήγορο, ευέλικτο και ολοκληρωμένο τρόπο αντιμετώπισης κρίσεων και γεωπολιτικών κλυδωνισμών με τα υψηλότερα πρότυπα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει τις εργασίες της ΕΕ και των κρατών μελών της και στους τέσσερις πυλώνες, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών για την ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές μας αξίες, καθώς και των δράσεών μας σε πολλούς τομείς, από την εξάλειψη της φτώχειας και τη βιώσιμη ανάπτυξη έως το ελεύθερο εμπόριο, την ασφάλεια, την ειρήνη και τη σταθερότητα, τη μετανάστευση, την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών, την προστασία της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου

και την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου. Οι πρωτοβουλίες της ΕΕ στήριξαν επίσης τις χώρες-εταίρους στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία της βιοποικιλότητας, καταδεικνύοντας τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της ΕΕ να τηρεί τις παγκόσμιες δεσμεύσεις της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ισχυρότερη όταν ενώνουμε τις δυνάμεις μας. Ως εκ τούτου, μαζί με το ολοκληρωμένο χαρτοφυλάκιο έργων και εξωτερικών μέσων μας, η συνέχιση της ανάπτυξης και της επίτευξης σταθερών και βιώσιμων αποτελεσμάτων με την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» είναι ουσιαστικής σημασίας.

Ύπατη εκπρόσωπος / Αντιπρόεδρος
KAJA KALLAS
Εξωτερική πολιτική & πολιτική ασφάλειας

Επίτροπος
DUBRAVKA ŠUICA
Μεσόγειος

Επίτροπος
MARTA KOS
Διεύρυνση

Επίτροπος
JOZEF SÍKELA
Διεθνείς εταιρικές σχέσεις

Επίτροπος
HADJA LAHBIB
Ισότητα, ετοιμότητα και διαχείριση κρίσεων

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Η απάντηση της ΕΕ στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

Ο επιθετικός πόλεμος πλήρους κλίμακας της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας συνέχισε να προκαλεί ανθρώπινο πόνο, εκτεταμένο εκτοπισμό και μεγάλης κλίμακας καταστροφή κρίσιμων μη στρατιωτικών και ενεργειακών υποδομών, υπονομεύοντας παράλληλα την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια τάξη ασφάλειας και επιδεινώνοντας τα τρωτά σημεία στους τομείς των τροφίμων, της ενέργειας και της οικονομίας πολύ πέραν της περιοχής.

Έως το τέλος του 2025 η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη μέλη της είχαν παράσχει στην Ουκρανία συνδυασμένη στήριξη συνολικού ύψους περίπου 193,3 δισ. EUR, συμπεριλαμβανομένων 69,3 δισ. EUR για στρατιωτική στήριξη, άνω των 103,3 δισ. EUR για χρηματοδοτική, οικονομική και ανθρωπιστική στήριξη, 3,7 δισ. EUR από έσοδα που συνδέονται με ακινητοποιημένα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία και 17 δισ. EUR για την παροχή βοήθειας στα άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο.

Κεντρικός πυλώνας της αντίδρασης της ΕΕ το 2025 ήταν το Μέσο Διευκόλυνσης για την Ουκρανία, ένα ειδικό μέσο ύψους έως 50 δισ. EUR για την παροχή προβλέψιμης και ευέλικτης στήριξης με σκοπό την ανάκαμψη, την ανασυγκρότηση και τον εκσυγχρονισμό της Ουκρανίας. Το εν λόγω μέσο συνδυάζει επιχορηγήσεις και δάνεια που συνδέονται με τις μεταρρυθμίσεις με ένα επενδυτικό σκέλος, το επενδυτικό πλαίσιο για την Ουκρανία, το οποίο περιλαμβάνει ενωσιακή στήριξη ύψους 9,5 δισ. EUR και αποσκοπεί στην κινητοποίηση έως και 40 δισ. EUR σε δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Έως τα τέλη του 2025 είχαν διατεθεί έως και 6,9 δισ. EUR μέσω του πλαισίου αυτού σε προγράμματα για τη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων, των κοινοτήτων που επλήγησαν από τον πόλεμο, των κρίσιμων υποδομών, καθώς και της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Το 2025, σε συνέχεια των δεσμεύσεων των ηγετών της G7 και βάσει πρότασης της Επιτροπής, η ΕΕ ενέκρινε και εκταμίευσε δέσμη χρηματοδοτικής συνδρομής που συνίστατο σε έκτακτο δάνειο μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής ύψους 18,1 δισ. EUR. Μέρος της δέσμης αποτελεί ένας μηχανισμός συνεργασίας για τα δάνεια, ο οποίος χρηματοδοτείται από έκτακτα έσοδα που προέρχονται από ακινητοποιημένα ρωσικά κρατικά περιουσιακά στοιχεία. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2025 τα κράτη μέλη της ΕΕ συμφώνησαν να χορηγήσουν στην Ουκρανία δάνειο ύψους 90 δισ. EUR για το 2026 και το 2027, με βάση δανεισμό της ΕΕ που υποστηρίζεται από το δημοσιονομικό περιθώριο της ΕΕ.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, η ΕΕ ενέκρινε περαιτέρω δέσμες περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) με σκοπό να περισταλεί η ικανότητα της Ρωσίας να διεξάγει τον πόλεμο και να αποδυναμωθεί η οικονομική της βάση, για παράδειγμα, με τον περιορισμό της πρόσβασης της Ρωσίας σε τεχνολογίες για το πεδίο της μάχης, καθώς και των εσόδων της από την ενέργεια.

Ταυτόχρονα, ένα ακόμα βασικό σκέλος της αντίδρασης της ΕΕ αποτέλεσαν οι κυρώσεις και τα μέτρα για τη μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, καθώς με τον χάρτη πορείας REPowerEU της ΕΕ και τη σχετική νομοθεσία μειώθηκαν δραστικά οι εισαγωγές από τη Ρωσία στην ΕΕ.

Η συνδρομή προς την Ουκρανία εξακολούθησε να αποτελεί τη μεγαλύτερη επιχείρηση που έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ και το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών χειρίστηκε 39 επικαιροποιημένα αιτήματα παροχής βοήθειας από την Ουκρανία. Μόνο το 2025 η ΕΕ χορήγησε ανθρωπιστική βοήθεια συνολικού ύψους

220 εκατ. EUR για την ανακούφιση των δεινών του ουκρανικού λαού. Η ισχύς της οδηγίας για την προσωρινή προστασία των ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο παρατάθηκε έως τον Μάρτιο του 2027.

Η ΕΕ: ως παγκόσμιος παράγοντας

Το 2025 η ΕΕ δραστηριοποιήθηκε σε ένα ολοένα και πιο τεταμένο και σύνθετο διεθνές περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από πόλεμο κοντά στα σύνορά της, κλιμάκωση των περιφερειακών συγκρούσεων, διαταραχές στις εμπορικές διαδρομές, εντονότερο γεωπολιτικό και γεωοικονομικό ανταγωνισμό και επιδείνωση της κλιματικής και της περιβαλλοντικής κρίσης. Η οπισθοδρόμηση της δημοκρατίας, οι παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, η παραπληροφόρηση, η χειραγώγηση των πληροφοριών και οι παρεμβάσεις από το εξωτερικό, καθώς και η αυξανόμενη πίεση στο πολυμερές σύστημα και στη βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη υπονόμευσαν περαιτέρω την παγκόσμια σταθερότητα.

Η αντίδραση της ΕΕ στις παγκόσμιες εξελίξεις το 2025 βασίστηκε σε τέσσερις αλληλοενισχυόμενους πυλώνες: προάσπιση της ειρήνης και της ασφάλειας, προώθηση της διεύρυνσης, διασφάλιση της ευημερίας και της ανθεκτικότητας μέσω βιώσιμων και ασφαλών οικονομικών δεσμών και ενίσχυση της πολυμερούς προσέγγισης και της παγκόσμιας αλληλεγγύης. Η εξασφάλιση διαρκούς ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας εξαρτάται από την αποτελεσματική και βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη.

Το 2025 η ΕΕ προώθησε περαιτέρω την εφαρμογή του θεματολογίου της για την ασφάλεια και την άμυνα, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης των πολύπλευρων προκλήσεων στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας, με τη διατήρηση ισχυρής στρατιωτικής στήριξης προς την Ουκρανία, την ισχυροποίηση του ρόλου της μέσω των αποστολών της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, την τόνωση της ανθεκτικότητας έναντι υβριδικών απειλών και κυβερνοαπειλών, καθώς και την ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας.

Η Ένωση αναγνώρισε ότι η αλληλεξάρτηση χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο ως όπλο και το 2025 επιδίωξε να μειώσει τις κρίσιμες εξαρτήσεις, διαφυλάσσοντας παράλληλα το ανοικτό και βασιζόμενο σε κανόνες εμπόριο. Η ΕΕ παρουσίασε μια πιο προορατική και αποτελεσματική προσέγγιση για την ενίσχυση της οικονομικής της ασφάλειας[(1)]. Προκειμένου να αποτυπωθεί ο ολοένα και βασικότερος ρόλος της οικονομικής ασφάλειας και ανθεκτικότητας στην εξωτερική δράση, η ΕΕ προώθησε μια οικονομική εξωτερική πολιτική που συνδέει την ανταγωνιστικότητα, την ασφάλεια και τις εταιρικές σχέσεις, ενισχύοντας το θεματολόγιό της για το εμπόριο και τις εταιρικές σχέσεις με περιοχές και ομοϊδεάτες εταίρους καίριας σημασίας παγκοσμίως. Η στρατηγική Global Gateway κατέστη εξαιρετικά σημαντικό πλαίσιο για τη μετουσίωση του θεματολογίου αυτού.

Η ΕΕ ενίσχυσε τη δέσμευσή της υπέρ της πολυμερούς προσέγγισης, της παγκόσμιας αλληλεγγύης, καθώς και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ανθρωπιστικών αρχών, καταβάλλοντας προσπάθειες για την προάσπιση και την προσαρμογή του πολυμερούς συστήματος, με βάση τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την Ατζέντα του 2030 και το «Σύμφωνο για το μέλλον» των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Το 2025 η ΕΕ υποστήριξε ενεργά την πρωτοβουλία ΟΗΕ80 του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, η οποία αποτελεί ευκαιρία για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, της οικονομικής αποδοτικότητας και της συνοχής του ΟΗΕ και για τη διασφάλιση της ικανότητάς του να

[1] JOIN(2025) 977 final.

επιτυγχάνει αποτελέσματα και στους τρεις πυλώνες του, δηλαδή την ειρήνη και την ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη.

Το 2025 η ΕΕ ανέδειξε περαιτέρω τους ωκεανούς ως στρατηγική προτεραιότητα της εξωτερικής της δράσης, μεταξύ άλλων προασπίζοντας την ακεραιότητα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας ως νομικού πλαισίου για όλες τις ωκεάνιες δραστηριότητες. Κατά την τρίτη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους ωκεανούς, η ΕΕ υπέβαλε περισσότερες από 50 εθελοντικές δεσμεύσεις αξίας σχεδόν 1 δισ. EUR, προκειμένου να συμβάλει στην κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας για την επιτάχυνση της δράσης στον τομέα των ωκεανών, ιδίως ως προς την έναρξη ισχύος της συνθήκης για την ανοικτή θάλασσα.

Κατά τη διάρκεια του 2025 η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παρέμειναν από κοινού ο μεγαλύτερος χορηγός επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (στο εξής: ΕΑΒ), διαθέτοντας 82,5 δισ. EUR, που αντιστοιχούσαν στο 48 % της παγκόσμιας ΕΑΒ[2], βάσει των προκαταρκτικών στοιχείων του ΟΟΣΑ. Ωστόσο, τα στοιχεία δείχνουν σημαντική παγκόσμια μείωση της συνολικής ΕΑΒ, κυρίως λόγω της σοβαρής αποδέσμευσης των ΗΠΑ.

Με τη δρομολόγηση των πρώτων προσκλήσεων υποβολής έργων για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ, οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ) και οι τρίτες χώρες που συμμετέχουν στα προγράμματα INTERREG, σημειώθηκε σημαντικό βήμα προόδου στις προσπάθειες για στενότερο συντονισμό της εξωτερικής χρηματοδότησης της ΕΕ με την ενωσιακή χρηματοδότηση για τη συνοχή.

Global Gateway

Η ΕΕ ενίσχυσε περαιτέρω την Global Gateway, την παγκόσμια επενδυτική στρατηγική της για τη δημιουργία αμοιβαία επωφελών εταιρικών σχέσεων και την κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, προκειμένου να καλυφθεί το παγκόσμιο επενδυτικό κενό και να στηριχθεί η υλοποίηση της Ατζέντας του 2030 και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Έως το 2025 η ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν κινητοποιήσει επενδύσεις της Global Gateway ύψους άνω των 306 δισ. EUR, ξεπερνώντας κατά πολύ τον στόχο των 300 δισ. EUR που έχει τεθεί για το 2027. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2025 η προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» παρέμεινε στο επίκεντρο για την εφαρμογή της στρατηγικής, ώστε να διασφαλίζεται η συντονισμένη υλοποίηση δεσμών επενδύσεων υψηλού αντικτύπου.

Τον Οκτώβριο του 2025 τέθηκε σε λειτουργία ο επενδυτικός κόμβος της Global Gateway[3] για την υποσαχάρια Αφρική, τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική και την περιοχή Ασίας–Ειρηνικού ως η κεντρική πλατφόρμα για τον εξορθολογισμό και την ενίσχυση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα, η οποία παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις της ΕΕ να υποβάλλουν επενδυτικές προτάσεις μέσω των πλατφορμών Team National των κρατών μελών της ΕΕ[4]. Η συμβουλευτική ομάδα επιχειρήσεων για την Global Gateway συνέχισε να ενισχύει τη συνεργασία με τον ευρωπαϊκό ιδιωτικό τομέα.

Το Σύμφωνο για τη Μεσόγειο, που εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2025, παρέχει το νέο πλαίσιο πολιτικής για την Global Gateway στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Το 2025 εγκρίθηκαν

[2] Με βάση τον ορισμό της «παγκόσμιας ΕΑΒ» στο κείμενο αυτό, περιλαμβάνεται η ΕΑΒ που αναφέρεται από την ΕΕ συλλογικά και από όλες τις άλλες χώρες-χορηγούς.

[3] https://international-partnerships.ec.europa.eu/investment-hub_el.

[4] Εγχώριοι μηχανισμοί συντονισμού στο επίπεδο του συνόλου της διοίκησης για τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.

επενδύσεις ύψους 662 εκατ. EUR, οι οποίες αναμένεται να κινητοποιήσουν επενδύσεις ύψους άνω των 7 δισ. EUR και, ως εκ τούτου, η συνολική κινητοποίηση στη Νότια Μεσόγειο εκτιμάται σε 30 δισ. EUR μεταξύ 2021 και 2025. Στα Δυτικά Βαλκάνια, στην Τουρκία και στην περιοχή της Ανατολικής Γειτονίας κινητοποιήθηκαν σχεδόν 40 δισ. EUR σε αναμενόμενες επενδύσεις μεταξύ 2021 και 2025.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Το 2025 η ανθρωπιστική βοήθεια και η πολιτική προστασία της ΕΕ ανταποκρίθηκαν σε ένα εξαιρετικά υψηλό επίπεδο παγκόσμιων αναγκών. Η ΕΕ, ως χορηγός βοήθειας που διέπεται από αρχές, ενεργεί με γνώμονα τις ανθρωπιστικές αρχές του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας. Από κοινού, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της παρέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο της παγκόσμιας ανθρωπιστικής χρηματοδότησης (34 % το 2025), καθώς η ΕΕ διέθεσε άνω των 2,57 δισ. EUR το 2025 για ανθρωπιστική βοήθεια με βάση τις ανάγκες σε 110 χώρες και, παράλληλα, πάνω από 245 εκατ. EUR για τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης (στο εξής: ΜΠΠΕ) και τις σχετικές ικανότητες.

Η παγκόσμια επισιτιστική κρίση παραμένει εξαιρετικά επικίνδυνη. Για την αντιμετώπιση της πείνας σε παγκόσμιο επίπεδο, διατέθηκαν περίπου 600 εκατ. EUR σε ανθρωπιστική επισιτιστική και διατροφική βοήθεια, σε ένα πλαίσιο όπου 295 εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετώπισαν οξεία επισιτιστική ανασφάλεια, ενώ έχει επιβεβαιωθεί ο λιμός στη Γάζα και στο Σουδάν.

Οι κύριοι παράγοντες της σημερινής ανθρωπιστικής κρίσης είναι οι συγκρούσεις, η ανασφάλεια και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Στις σημερινές ένοπλες συγκρούσεις, εξακολουθούν να είναι ευρέως διαδεδομένες οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Ως εκ τούτου, το 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέχισε να χρηματοδοτεί και να υποστηρίζει ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για την ανθρωπιστική βοήθεια βάσει αρχών, στο πλαίσιο των αυξανόμενων παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και των ολοένα και περισσότερων εμποδίων ως προς την πρόσβαση στην ανθρωπιστική βοήθεια βάσει αρχών.

Η ικανότητα ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής δράσης, η οποία μετονομάστηκε σε ReliefEU, παρείχε στρατηγική υλικοτεχνική στήριξη μέσω επιχειρήσεων ανθρωπιστικής αερογέφυρας, δημιουργίας αποθεμάτων, καθώς και υπηρεσιών αποθήκευσης και μεταφοράς. Το 2025 το ReliefEU παρείχε ανθρωπιστική βοήθεια σε περιοχές που πλήττονται από κρίσεις και συγκρούσεις, συμπεριλαμβανομένων της Γάζας, της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, της Μιανμάρ και του Σουδάν, σε στενή συνεργασία με εταίρους στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας και με τον ΜΠΠΕ. Το 2025 διατέθηκαν πάνω από 110 εκατ. EUR σε επιχειρήσεις του ReliefEU, οι οποίες παρείχαν συνολικά 6 780 μετρικούς τόνους βοήθειας και ανταποκρίθηκαν σε 20 κρίσεις σε 18 χώρες.

Οι εξωτερικές πτυχές της πολιτικής προστασίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της αντίδρασης της ΕΕ σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, καθώς συμπληρώνουν την ανθρωπιστική βοήθεια και την αναπτυξιακή συνεργασία, παρέχοντας ταχεία και συντονισμένη βοήθεια σε περίπτωση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών σε ολόκληρο τον κόσμο. Ο ΜΠΠΕ ενεργοποιήθηκε, για παράδειγμα, για την αντιμετώπιση της επιδημικής έξαρσης του ιού Έμπολα στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, των σοβαρών πλημμυρών στο Πράσινο Ακρωτήριο και του σεισμού μεγέθους 7,7 βαθμών στη Μιανμάρ τον Μάρτιο του 2025.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ανθρώπινη ανάπτυξη

Η εξάλειψη της φτώχειας εξακολούθησε να βρίσκεται στο επίκεντρο των εργασιών της Επιτροπής. Επί του παρόντος, περίπου το 10,3 % του παγκόσμιου πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της ακραίας φτώχειας των 3 USD ημερησίως. Μεταξύ 2021 και 2024 το 8,1 % της χρηματοδοτούμενης από την ΕΕ ΕΑΒ (άνω των 26,6 δισ. EUR) χρησιμοποιήθηκε προς άμεση στήριξη του ΣΒΑ 1 για την εξάλειψη της φτώχειας.

Η ανθρωπιστική δράση στον τομέα της υγείας εξακολούθησε να είναι απαραίτητη για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και τη διατήρηση των αναπτυξιακών οφελών. Το 2025 η ΕΕ διέθεσε ποσό που ανήλθε στο επίπεδο ρεκόρ των περίπου 400 εκατ. EUR για ανθρωπιστική βοήθεια στον τομέα της υγείας, με έμφαση στην ενίσχυση των συστημάτων υγείας και της ετοιμότητας έναντι επιδημιών, καθώς και στην προώθηση της βασικής και καθολικής υγειονομικής κάλυψης, συμπεριλαμβανομένης της υγείας των γυναικών, ανταποκρινόμενη παράλληλα σε ένα αυστηρότερο περιβάλλον όσον αφορά τη χρηματοδότηση της παγκόσμιας υγείας και σε αυξανόμενες ανάγκες στις ευάλωτες και τις πληττόμενες από συγκρούσεις χώρες.

Η ΕΕ εδραίωσε παγκοσμίως τον ηγετικό της ρόλο στην υποστήριξη της προώθησης της ποιοτικής εκπαίδευσης ως ανθρώπινου δικαιώματος και κινητήριας δύναμης της βιώσιμης ανάπτυξης, στηρίζοντας δράσεις σε περίπου 70 χώρες-εταίρους. Το Erasmus+ συνέβαλε στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων, μέσω έργων συνεργασίας με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργανισμούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και οργανώσεις νεολαίας (177,1 εκατ. EUR το 2025) και μέσω υποτροφιών κινητικότητας για το προσωπικό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους φοιτητές (260,9 εκατ. EUR).

Το 2025 η ΕΕ εδραίωσε περαιτέρω την ισότητα των φύλων ως οριζόντια προτεραιότητα στην εξωτερική της δράση, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων III[5], για παράδειγμα, μέσω της ενσωμάτωσης της προσέγγισης «*για τις γυναίκες από τις γυναίκες*» σε όλα τα ενωσιακά προγράμματα χρηματοδότησης βασικών αναγκών και μέσων διαβίωσης στο Αφγανιστάν, διασφαλίζοντας ότι η βοήθεια φτάνει πραγματικά στις γυναίκες και ότι αυτές διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία διοχέτευσής της.

Σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες αποχέτευσης που υπόκεινται σε ασφαλή διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του 2025 η ΕΕ εξακολούθησε να στηρίζει δραστηριότητες για βιώσιμη ύδρευση, αποχέτευση και υγιεινή, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων[6] που εκδόθηκε το 2025, συμπεριλαμβανομένων μακροπρόθεσμων επενδύσεων της Global Gateway σε περίπου 50 χώρες, με την κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα και μέσω ανθρωπιστικής βοήθειας σε κρίσεις.

[5] JOIN(2020) 17 final· https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf
[6] COM(2025) 280 final· https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52025DC0280

Καθαρή μετάβαση και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή

Σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού, την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία[7] και τη στρατηγική Global Gateway[8], η ΕΕ εξακολούθησε να στηρίζει τις χώρες εταίρους για την αύξηση της πρόσβασης σε βιώσιμη ενέργεια, την απανθρακοποίηση και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η εξωτερική δράση επικεντρώθηκε στην κλιμάκωση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και στην ενίσχυση της περιφερειακής ενεργειακής συνδεσιμότητας, αποφεύγοντας παράλληλα τη δημιουργία ή την ενίσχυση εξαρτήσεων, καθώς και στη στήριξη της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση του κινδύνου καταστροφών.

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας Αφρικής–Ευρώπης για την πράσινη ενέργεια συνέχισε να παράγει αποτελέσματα. Η ΕΕ, μαζί με τη Νότια Αφρική, ηγήθηκε επίσης ετήσιας εκστρατείας[9] για την κινητοποίηση επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Αφρική, η οποία οδήγησε σε επενδύσεις ύψους 15,5 δισ. EUR, συμπεριλαμβανομένων 15,1 δισ. EUR από την «Ομάδα Ευρώπη».

Η ΕΕ εξακολούθησε να προωθεί τις κυκλικές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων αστικές οικονομίες. Το 2025 υποστηρίχθηκαν δράσεις κυκλικής οικονομίας, μέσω παγκόσμιων πρωτοβουλιών σε περισσότερες από 40 χώρες και μέσω περιφερειακών και εθνικών πρωτοβουλιών σε περισσότερες από 80 επιπλέον χώρες της Αφρικής, της Ασίας και της ΛΑΚ, οι οποίες συνέβαλαν σε πιο βιώσιμα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης. Η έμφαση μετατοπίστηκε από τον διάλογο πολιτικής στις μεταρρυθμίσεις, τις εταιρικές σχέσεις και τις επενδύσεις που βοηθούν τις χώρες εταίρους να μειώσουν τις πιέσεις στους πόρους, να δημιουργήσουν ποιοτικές θέσεις εργασίας και να ενισχύσουν τις αξιακές αλυσίδες, ενώ παράλληλα διευκολύνουν τις ανθεκτικές οικονομικές σχέσεις με την ΕΕ.

Η ΕΕ ενέτεινε τη δράση της για βιώσιμες αξιακές αλυσίδες μηδενικής αποψίλωσης. Μέσω του DESIRA+ και των σχετικών προγραμμάτων του αγροδιατροφικού τομέα, στήριξε αξιακές αλυσίδες του κακάου, του καφέ, των κάσιους, καθώς και «ξεχασμένων καλλιεργειών», συνδέοντας τους μικροκαλλιεργητές με τις αγορές, βελτιώνοντας τα εδάφη και προωθώντας την αγροδασοπονία.

Όσον αφορά τις κρίσιμες πρώτες ύλες, η ΕΕ στήριξε τις βιώσιμες, ασφαλείς και ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων έργων που συμβάλλουν στην επίτευξη των δεικτών αναφοράς της πράξης για τις κρίσιμες πρώτες ύλες[10] σχετικά με τον εφοδιασμό, την επεξεργασία, την ανακύκλωση και τη διαφοροποίηση, και έθεσε σε λειτουργία ειδικό μηχανισμό για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, με σκοπό τη σύνδεση των έργων με δυνητικούς αγοραστές και χρηματοδότες.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της διαδραματίζουν ηγετικό ρόλο στη διεθνή χρηματοδότηση για το κλίμα, παρέχοντας τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση για το κλίμα παγκοσμίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Για παράδειγμα, το ETBA+ στήριξε, με εγγυήσεις και συνδυαστικές πράξεις, επενδύσεις για το κλίμα, μεταξύ άλλων μέσω ταμείων επενδύσεων για το κλίμα, με αποτέλεσμα τουλάχιστον 50 έργα υποδομών μετριασμού και προσαρμογής να βρίσκονται σε εξέλιξη. Ο συμβουλευτικός κόμβος της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση στήριξε την ανάπτυξη πλαισίων πράσινων ομολόγων, ώστε να συμβάλει στην κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων για επενδύσεις που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους για το κλίμα.

[7] Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία — Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

[8] JOIN(2021) 30 final· https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52021JC0030

[9] https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway/energy-africa_el

[10] ΕΕ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

Ψηφιοποίηση, επιστήμη, τεχνολογία, καινοτομία και υποδομές

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2025, ξεκίνησε στην ΕΕ η εφαρμογή της κοινής ανακοίνωσης σχετικά με μια διεθνή ψηφιακή στρατηγική για την ΕΕ[11], η οποία εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2025 και προσδιορίζει το ολοκληρωμένο όραμα για έναν αμοιβαία επωφελή ψηφιακό μετασχηματισμό, με την υποστήριξη της ολοκληρωμένης Τεχνολογικής Επιχειρηματικής Πρότασης της ΕΕ, που συνδυάζει ασφαλή συνδεσιμότητα, αξιόπιστη τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ), κυβερνοασφάλεια, διαστημικές υπηρεσίες, αξιόπιστες ψηφιακές υποδομές και ψηφιακές δημόσιες υποδομές.

Σε όλες τις περιφέρειες, ψηφιακά έργα στο πλαίσιο του ψηφιακού πυλώνα της Global Gateway στήριξαν και κινητοποίησαν οικοσυστήματα έρευνας και καινοτομίας και συμφεροντούχους διεθνώς, ενώ ειδικοί κόμβοι και πλατφόρμες, όπως το δίκτυο υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων ΕΕ–ΛΑΚ, υποστήριξαν την ανταλλαγή γνώσεων και τεχνικής εμπειρογνωσίας.

Οι βιώσιμες μεταφορές παρέμειναν στο επίκεντρο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και υποστηρίχθηκε μια πιο πράσινη και ανθεκτική συνδεσιμότητα. Κατά μήκος των 12 αφρικανικών διαδρόμων προτεραιότητας, του διαδρόμου μεταφορών μέσω της Κασπίας, του διαδρόμου Ινδίας – Μέσης Ανατολής – Ευρώπης και στην Ασία, τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, καθώς και στις περιοχές της Ανατολικής Γειτονίας (π.χ. λωρίδες αλληλεγγύης που συνδέουν την Ουκρανία και τη Μολδαβία με την ΕΕ) και της Νότιας Γειτονίας, διάφορες επενδύσεις καλύπτουν τους τομείς των σιδηροδρομικών, οδικών και θαλάσσιων μεταφορών, της αστικής κινητικότητας, των υποδομών εφοδιαστικής και των αεροπορικών μεταφορών.

Η Global Gateway συμβάλλει επίσης στην απανθρακοποίηση των παγκόσμιων μεταφορών, μέσω στοχευμένων πράσινων επενδύσεων και πρωτοβουλιών, όπως η εμβληματική πρωτοβουλία για τα βιώσιμα καύσιμα αεροσκαφών (με δραστηριότητες σε ολόκληρη την Αφρική και την Ινδία), τα κέντρα παγκόσμιας συνεργασίας στον τομέα της θαλάσσιας τεχνολογίας και η πρωτοβουλία για τους πράσινους διαδρόμους και κόμβους ναυτιλίας, οι οποίες στηρίζουν τις χώρες-εταίρους στην υλοποίηση των κλιματικών στόχων του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού και του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας.

Δρομολογήθηκε μηχανισμός επενδύσεων σε πρώιμο στάδιο για την παροχή επιχορηγήσεων σε επιχειρήσεις της ΕΕ στα αρχικά στάδια έργων στους τομείς των βιώσιμων μεταφορών, της αστικής ανάπτυξης, της ενέργειας και της ΤΝ, με παράλληλη συμβολή στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την καινοτομία και την προσέλκυση περαιτέρω χρηματοδότησης.

Σε πολυμερές επίπεδο, η ΕΕ προώθησε την εφαρμογή του παγκόσμιου ψηφιακού συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών και συμμετείχε ανοικτά και εποικοδομητικά στον παγκόσμιο διάλογο για τη διακυβέρνηση της ΤΝ. Η επισκόπηση της εικοσαετούς εφαρμογής της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για την Κοινωνία της Πληροφορίας αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο για την παγκόσμια ψηφιακή διακυβέρνηση.

Βιώσιμη ανάπτυξη και θέσεις εργασίας

Το 2025 η ΕΕ προώθησε τη βιώσιμη και συμπεριληπτική οικονομική ανάπτυξη, βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον και κινητοποιώντας ιδιωτικές επενδύσεις για ποιοτικές θέσεις εργασίας μέσω της στρατηγικής Global Gateway και της ευρωπαϊκής χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής για την ανάπτυξη. Οι εξωτερικές δράσεις περιλάμβαναν συνδυασμό διάλογου πολιτικής,

[11] JOIN(2025) 140 final της 5ης Ιουνίου 2025· https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu.

δημοσιονομικής στήριξης και μέσων επιμερισμού του κινδύνου με στοχευμένα μέτρα για τις δεξιότητες, τις αξιακές αλυσίδες και την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά.

Η συνεργασία με τον ευρωπαϊκό ιδιωτικό τομέα ενισχύθηκε. Εκτός από τον επενδυτικό κόμβο της Global Gateway και τη συμβουλευτική ομάδα επιχειρήσεων για την Global Gateway, τα επιχειρηματικά φόρουμ της ΕΕ διευκόλυναν τη δικτύωση και τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και κυβερνήσεων χωρών εταίρων.

Το 2025 υπογράφηκαν 20 νέες εγγυήσεις του ETBA+[12] με διάφορα ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης, για συνολικό ποσό εγγυήσεων που υπερβαίνει τα 3 δισ. EUR, και η χρήση τους ξεκίνησε με την υπογραφή 63 πράξεων εντός του 2025. Οι συνδυαστικές πράξεις που εγκρίθηκαν το 2025 αναμένεται να αποφέρουν επενδύσεις ύψους περίπου 18 δισ. EUR.

Τα προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων [συμπεριλαμβανομένων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (στο εξής: ΕΕΚ) με γνώμονα τις ευκαιρίες και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης] ευθυγραμμίζονταν όλο και περισσότερο με τομείς στους οποίους δόθηκε προτεραιότητα στο πλαίσιο της Global Gateway, όπως τα έξι νέα έργα ΕΕΚ με γνώμονα τις ευκαιρίες που δρομολογήθηκαν σε πολλές αφρικανικές χώρες για την αντιστοίχιση της κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η συστηματική χρήση δεικτών φύλου, αναπηρίας και ανισότητας συνέβαλε στο να διασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις λαμβάνουν υπόψη τις διανεμητικές επιπτώσεις, προωθούν την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών και την ενσωμάτωση και συνδέουν τις υποεξυπηρετούμενες κοινότητες.

Μετανάστευση και εξαναγκαστικός εκτοπισμός

Σε όλες τις περιφέρειες, η ΕΕ ενίσχυσε τη βασιζόμενη στα ανθρώπινα δικαιώματα προσέγγισή της για τη μετανάστευση, θεσπίζοντας εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και ειδικά προσαρμοσμένες διαδικασίες για τη βελτίωση του σχεδιασμού, του προσδιορισμού, της διαμόρφωσης και της παρακολούθησης των δράσεων που αφορούν τη μετανάστευση, καθώς και του χειρισμού των εικαζόμενων παραβιάσεων. Η ΕΕ χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο τα κεφάλαιά της για την προώθηση των στόχων της στον τομέα της μετανάστευσης από κοινού με τις χώρες-εταίρους. Η ΕΕ συμμετείχε σε διαλόγους για στρατηγικές εταιρικές σχέσεις με βασικούς εταίρους που καλύπτουν όλες τις πτυχές της μετανάστευσης και του εξαναγκαστικού εκτοπισμού, με τη στήριξη της ενωσιακής χρηματοδότησης, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης[13].

Χάρη στην ενίσχυση των εταιρικών μας σχέσεων για τη μετανάστευση, οι παράτυπες διελεύσεις των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ μειώθηκαν σε περίπου 179 000 το 2025, κατά ένα τέταρτο λιγότερες από εκείνες του 2024, και ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στην Ένωση μειώθηκε επίσης κατά περίπου 19 % το 2025 σε σύγκριση με το 2024, κάτι που αντικατοπτρίζει εν μέρει την ενισχυμένη συνεργασία με τις χώρες-εταίρους. Για παράδειγμα, με βάση την εταιρική σχέση για τη μετανάστευση με τη Μαυριτανία που εγκρίθηκε το 2024, υλοποιήθηκαν όλες οι δράσεις της δέσμης μέτρων στήριξης ύψους 210 εκατ. EUR και ενισχύθηκε σημαντικά η ικανότητα της Μαυριτανίας να διαχειρίζεται τη μετανάστευση και τον εξαναγκαστικό εκτοπισμό και να δημιουργεί οικονομικές ευκαιρίες στις πληγείσες περιοχές. Τα κονδύλια αυτά κινητοποιήθηκαν επίσης στο πλαίσιο της ευέλικτης

[12] Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+.

[13] Ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης [COM(2026) 45 final].

παροτρυντικής προσέγγισης του NDICI, η οποία αποδεικνύεται και πάλι καίριας σημασίας για την ενθάρρυνση της συνεργασίας στον τομέα της μετανάστευσης.

Η ΕΕ εντατικοποίησε επίσης τις εργασίες της για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων. Μια παγκόσμια δράση σχετικά με την οικονομική και ψηφιακή διάσταση της παράνομης διακίνησης μεταναστών συνεισέφερε στην παγκόσμια συμμαχία για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και αποτέλεσε μέρος της δέσμης χρηματοδότησης ύψους 78 εκατ. EUR που ανακοινώθηκε τον Δεκέμβριο του 2025.

Περίπου 5,8 εκατομμύρια μετανάστες, πρόσφυγες, εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα και μέλη κοινοτήτων υποδοχής προστατεύθηκαν ή έλαβαν στήριξη από την ΕΕ βάσει του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

Το 2025 περίπου το 15 % του προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας διατέθηκε για προστασία, με ιδιαίτερη έμφαση στους πρόσφυγες και στα εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα, σε κρίσεις όπως του Αφγανιστάν, της Γάζας, της Ουκρανίας, του Σουδάν, της Συρίας, καθώς και του Κέρατος της Αφρικής. Το 2025 περίπου το 87 % της χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας διατέθηκε σε έργα για την κάλυψη των αναγκών βίαια εκτοπισμένων ατόμων. Η ΕΕ παρέμεινε προσηλωμένη στη στήριξη της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους και εξακολούθησε να στηρίζει τον μηχανισμό επείγουσας μεταφοράς στη Ρουάντα και τον μηχανισμό υποστήριξης των προσφύγων στην Τουρκία.

Δημοκρατική διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα, ειρήνη και ασφάλεια

Εκτός από πολλές διμερείς και περιφερειακές παρεμβάσεις, το θεματικό πρόγραμμα του NDICI–Παγκόσμια Ευρώπη για την ειρήνη, τη σταθερότητα και την πρόληψη των συγκρούσεων συνέχισε να ασχολείται με την πρόληψη των συγκρούσεων και την οικοδόμηση της ειρήνης, καθώς και με την αντιμετώπιση παγκόσμιων και διαπεριφερειακών απειλών[14]. Έως το τέλος του 2025 βρίσκονταν σε εξέλιξη 78 δράσεις για την πρόληψη των συγκρούσεων, την οικοδόμηση της ειρήνης και την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων. Εγκρίθηκαν 18 επιπλέον νέες δράσεις για την αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και 14 νέες δράσεις σχετικά με τις παγκόσμιες απειλές.

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού ενισχύθηκαν με μέσα όπως ο παγκόσμιος μηχανισμός ΕΕ–ΟΗΕ για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών απειλών[15], ο οποίος παρείχε στοχευμένες δέσμες μέτρων στήριξης στο Ιράκ, στη Νιγηρία, στο Ουζμπεκιστάν και στη Σομαλία, μεταξύ άλλων, καθώς και μέσω εργασιών για πολυμερή δικαστική συνεργασία με τον Σύνδεσμο Αραβικών Κρατών.

Η υποστήριξη και η παρατήρηση των εκλογών διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση ειρηνικών, συμπεριληπτικών και αξιόπιστων εκλογικών διαδικασιών. Το 2025 αναπτύχθηκαν πλήρεις αποστολές παρακολούθησης των εκλογών στη Βολιβία, στη Γουιάνα, στον Ισημερινό, στο Κόσοβο*, στο Μαλάουι, στην Ονδούρα και στις Φιλιππίνες· αποστολές εκλογικών εμπειρογνωμόνων στο Ιράκ, το Κόσοβο και το Σουρινάμ· και αποστολές μετεκλογικής παρακολούθησης στο Ανατολικό Τιμόρ, στη

[14] https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/#/Home/CET/Map.

[15] https://www.un.org/counterterrorism/en/EU-UN-Global-Terrorism-Threats-Facility.

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

Γουατεμάλα, στην Κένυα, στην Κολομβία, στο Λεσότο, στις Μαλδίβες και στη Νιγηρία, οι οποίες συνέβαλαν στην ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών, στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης του κοινού στις εκλογικές διαδικασίες και στην αποτροπή της απάτης, του εκφοβισμού και της βίας.

Σε ασταθή και πληττόμενα από συγκρούσεις περιβάλλοντα, η ΕΕ διατήρησε ευέλικτη και ευπροσάρμοστη συνεργασία, συνεργαζόμενη στενά με τοπικούς εταίρους, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οργανώσεις νεολαίας και γυναικών, με σκοπό την οικοδόμηση ανθεκτικότητας και την προώθηση της ειρήνης, κατά προτίμηση στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη». Παγκόσμιες πρωτοβουλίες για την προστασία του χώρου της κοινωνίας των πολιτών, όπως το «σύστημα της ΕΕ για ένα ευνοϊκό περιβάλλον», παρακολούθησαν τις τάσεις και ανέπτυξαν τις ικανότητες της κοινωνίας των πολιτών σε 80 χώρες.

Η ΕΕ ενίσχυσε τη συνολική της προσέγγιση στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών όπως η «Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030» και το μέσο SAFE. Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη παρέμεινε στο επίκεντρο της ενωσιακής αντιμετώπισης περιστατικών ασφάλειας, διατηρώντας παράλληλα την προσέγγιση ότι οι δαπάνες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα χρηματοδοτούνται εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ. Σε όλες τις περιοχές, οργανώθηκαν αποστολές και επιχειρήσεις της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, επιπλέον των εργαλείων ταχείας αντιμετώπισης κρίσεων, για την αντιμετώπιση των άμεσων και των μακροπρόθεσμων συνεπειών των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων στη Μέση Ανατολή, στην Αφρική και στις περιοχές γειτονίας. Το 2025 η συνεργασία της ΕΕ με τους εταίρους ενισχύθηκε με τη σύναψη εταιρικών σχέσεων στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας με το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΜΒΕΛΕΙΑ

Υποσαχάρια Αφρική

Το 2025 η ΕΕ και η Αφρική εδραίωσαν περαιτέρω τη στρατηγική εταιρική τους σχέση που καλύπτει το εμπόριο, τις επενδύσεις, την ειρήνη και την ασφάλεια, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Το κοινό όραμα για το 2030[16] συνέχισε να αποτελεί τη βάση για τη συνεργασία, με επίκεντρο τη δέσμη επενδυτικών μέτρων Αφρικής–Ευρώπης της Global Gateway, παράλληλα με τις εργασίες για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη διακυβέρνηση, τη μετανάστευση και την κινητικότητα, καθώς και την αποτελεσματική πολυμερή προσέγγιση. Η τρίτη υπουργική σύνοδος ΕΕ – Αφρικανικής Ένωσης (στο εξής: ΑΕ) και η έβδομη Διάσκεψη Κορυφής ΑΕ – ΕΕ, που πραγματοποιήθηκαν το 2025 από κοινού με το επιχειρηματικό φόρουμ ΑΕ – ΕΕ και το Φόρουμ Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών και Νεολαίας ΑΕ – ΕΕ, σηματοδότησαν την 25η επέτειο της εταιρικής σχέσης. Η ΕΕ και ο Οργανισμός Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού ενίσχυσαν την πολιτική συνεργασία τους και συνέχισαν να εργάζονται για την εφαρμογή της συμφωνίας της Σαμόας.

Το 2025 η ΕΕ παρέμεινε κορυφαίος εταίρος της Αφρικής στους τομείς του εμπορίου, των επενδύσεων, της ειρήνης και της ασφάλειας, καθώς και κορυφαίος χορηγός ΕΑΒ και ανθρωπιστικής βοήθειας. Το εμπόριο της ΕΕ με την ήπειρο ανήλθε σε 360 δισ. EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 33 % των συνολικών εμπορικών συναλλαγών της Αφρικής. Το συνολικό απόθεμα άμεσων ξένων επενδύσεων της ΕΕ ανήλθε σε 250 δισ. EUR. Έως το τέλος του 2025 η στήριξη της ΕΕ προς τις αφρικανικές χώρες μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη ανήλθε συνολικά σε 400 εκατ. EUR.

Η στήριξη με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή η αφρικανική ηπειρωτική ζώνη ελεύθερων συναλλαγών αυξήθηκε μέσω της παροχής βοήθειας σχετικά με τη διευκόλυνση του εμπορίου, τα τελωνεία και τα πρότυπα. Με την πρωτοβουλία Αφρικής–Ευρώπης για την πράσινη ενέργεια και την εκστρατεία για την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Αφρική, επεκτάθηκαν οι εργασίες για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την περιφερειακή ολοκλήρωση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αναβαθμίσεων του δικτύου και των επενδύσεων σε ηλιακή και αιολική ενέργεια. Το πρόγραμμα NaturAfrica συνεχίστηκε σε έξι περιοχές οικοτόπων προτεραιότητας, ενώ οι πρωτοβουλίες της «Ομάδας Ευρώπη» για τη διασυνοριακή διαχείριση των υδάτων και την κυκλική οικονομία βοήθησαν τις χώρες-εταίρους να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή, να βελτιώσουν την ασφάλεια των υδάτων και τα συστήματα ύδρευσης, αποχέτευσης και υγιεινής.

Το 2025 τόσο ο διάδρομος του Lobito όσο και ο διάδρομος Douala–N'Djamena, δύο εμβληματικές πρωτοβουλίες της Global Gateway, κατέδειξαν ότι οι υποδομές μπορούν να στηρίξουν την ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα, ιδίως σε περίκλειστες και ευάλωτες περιοχές. Η υλοποίησή τους συνεχίζεται επιτυχώς χάρη στην ισχυρή ανάληψη ευθύνης από την πλευρά της Αφρικής και στις συντονισμένες δράσεις της ΕΕ, των Αφρικανών εταίρων, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των ιδιωτών επενδυτών.

Οι προσπάθειες αυτές συμπληρώθηκαν από ανθρωπιστική βοήθεια: το 2025 η ΕΕ ανταποκρίθηκε στη μεγαλύτερη κρίση εκτοπισμού παγκοσμίως στο Σουδάν (πάνω από 10 εκατομμύρια εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα), διαθέτοντας πάνω από 273 εκατ. EUR για την αντιμετώπιση της κρίσης (συμπεριλαμβανομένων άνω των 161 εκατ. EUR μόνο στο Σουδάν). Διέθεσε επίσης 157 εκατ. EUR στο

[16] https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

Κέρας της Αφρικής για την αντιμετώπιση της ξηρασίας, της επισιτιστικής ανασφάλειας και του εκτοπισμού. Η ΕΕ συνέχισε επίσης να δραστηριοποιείται στο κεντρικό Σαχέλ, αντιμετωπίζοντας τον εξαναγκαστικό εκτοπισμό, και στην περιοχή των Μεγάλων Λιμνών, παρέχοντας υγειονομική περίθαλψη στους πληττόμενους από τις επιδημίες και την ένοπλη βία.

Ασία και Ειρηνικός

Το 2025 η συνεργασία της ΕΕ με την Ανατολική Ασία, τη Νοτιοανατολική Ασία και τη Νότια Ασία συνέχισε να εντείνεται, εδραιώνοντας την ολοκληρωμένη περιφερειακή προσέγγιση που ορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για τον Ινδοειρηνικό[17], μεταξύ άλλων με την προώθηση της ενεργειακής συνδεσιμότητας και των εταιρικών σχέσεων δίκαιης ενεργειακής μετάβασης.

Η εμβληματική πρωτοβουλία της Global Gateway «Ενεργειακή συνδεσιμότητα στη Νότια Ασία» καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ συνδέει τη βιώσιμη ανάπτυξη, την πράσινη μετάβαση και την περιφερειακή ολοκλήρωση στηρίζοντας την ανάπτυξη μιας διασυνοριακής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Βασικό ορόσημο της Global Gateway ήταν η υπογραφή του ψηφιακού διαδρόμου Blue Raman μεταξύ ΕΕ–Αφρικής–Ινδίας[18], ο οποίος θα ενισχύσει την ανθεκτική συνδεσιμότητα μέσω υποβρύχιων καλωδίων και την ασφαλή, διαφοροποιημένη παγκόσμια αρχιτεκτονική δεδομένων. Η ΕΕ ενέκρινε επίσης πρωτοβουλία ύψους 42 εκατ. EUR για να ενισχυθεί η χρήση δεδομένων του Copernicus στην περιοχή Ασίας–Ειρηνικού, ώστε να υποστηριχθεί η λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με το κλίμα και τον χωροταξικό σχεδιασμό.

Κατά την πρώτη σύνοδο κορυφής ΕΕ – Κεντρικής Ασίας τον Απρίλιο του 2025, η ΕΕ ανακοίνωσε δέσμη επενδυτικών μέτρων της «Ομάδας Ευρώπη» ύψους 12 δισ. EUR στο πλαίσιο της Global Gateway, συνοδευόμενη από δήλωση προθέσεων για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, με εστίαση στις βιώσιμες μεταφορές, στην πράσινη ενέργεια, στην ψηφιακή συνδεσιμότητα και στα ύδατα, κάτι το οποίο οδήγησε στη σύναψη οκτώ νέων συμβάσεων για τη βελτίωση των πολυτροπικών συνδέσεων μεταξύ της Κεντρικής Ασίας και της Ευρώπης.

Στο πρώτο επιχειρηματικό φόρουμ ΕΕ–Ειρηνικού στα Φίτζι, η ΕΕ ανακοίνωσε επενδύσεις της Global Gateway ύψους σχεδόν 300 εκατ. EUR για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τις μεταφορές, την ψηφιακή συνδεσιμότητα, τα ύδατα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ανάπτυξη του εμπορίου σε ολόκληρο τον Ειρηνικό, αναδεικνύοντας την «Πράσινη γαλάζια συμμαχία»[19] σε εμβληματική πρωτοβουλία για την περιοχή.

Η ΕΕ χορήγησε βοήθεια διάσωσης ύψους άνω των 163 εκατ. EUR στο Αφγανιστάν το 2025, καθώς και 390 τόνους ιατρικών και διατροφικών ειδών για την ανακούφιση των αναγκών του αφγανικού λαού.

Βόρεια και Νότια Αμερική και Καραϊβική

Η τέταρτη σύνοδος κορυφής της Κοινότητας Χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (στο εξής: CELAC) και της ΕΕ πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2025 στην Κολομβία, παράλληλα με το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών και το επιχειρηματικό φόρουμ. Οι ηγέτες επιβεβαίωσαν τη στρατηγική σημασία της εταιρικής σχέσης ΕΕ–CELAC και καθόρισαν προτεραιότητες, μεταξύ άλλων

[17] https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-indo-pacific-strategy_en.
[18] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-africa-india-digital-corridor_el.
[19] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/green-blue-alliance-pacific_el.

βάσει του επενδυτικού θεματολογίου ΕΕ–ΛΑΚ στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway. Παρά το γεμάτο προκλήσεις γεωπολιτικό πλαίσιο, η ΕΕ και η CELAC εξέδωσαν κοινή δήλωση και δύο συμπληρωματικές δηλώσεις σχετικά με την ασφάλεια και τη φροντίδα των πολιτών, υπογραμμίζοντας την κοινή προσήλωσή τους στην πολυμερή προσέγγιση, στο εμπόριο και στις επενδύσεις, στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση, στην κοινωνική ένταξη και στη συνεργασία για την ασφάλεια, τη δικαιοσύνη και την καταπολέμηση του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος.

Έως το 2025 η υλοποίηση του επενδυτικού θεματολογίου στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway περιλάμβανε περισσότερα από 80 έργα, τα οποία επιβεβαίωναν τη θέση της ΕΕ ως κορυφαίου επενδυτή στη ΛΑΚ και αναδείκνυαν την ισχύ της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη». Οι εμβληματικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την περιφερειακή ολοκλήρωση στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, την πρωτοβουλία δορυφορικής συνδεσιμότητας Condosat και το δίκτυο υπερυπολογιστικής ΕΕ–ΛΑΚ για την ΤΝ. Από τον Μάιο του 2025 η ΕΕ έχει καθεστώς μόνιμου παρατηρητή στον Οργανισμό Ενέργειας της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής[20], με σκοπό την από κοινού προώθηση της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και των βιώσιμων πολιτικών.

Η συνεργασία μεταξύ των εταίρων της ΕΕ και της Καραϊβικής εντάθηκε επίσης στο πλαίσιο της συμφωνίας της Σαμόας και του πρωτοκόλλου Καραϊβικής, κάτι το οποίο οδήγησε στην εδραίωση του πολιτικού διαλόγου και της αναπτυξιακής συνεργασίας σε μια ανανεωμένη, μακροπρόθεσμη εταιρική σχέση.

Στην Καραϊβική, η πρωτοβουλία της Global Gateway για τα φύκη του γένους Sargassum ανέπτυξε εθνικούς χάρτες πορείας για την αξιοποίηση των σαργασσών, μετατρέποντας μια περιβαλλοντική πρόκληση σε σημαντική οικονομική ευκαιρία.

Η συνεργασία με τις ΗΠΑ επικεντρώθηκε στη συνεργασία με διάφορες κατηγορίες συμφεροντούχων σε διάφορα επίπεδα, πέραν των ομοσπονδιακών αρχών, μέσω δράσεων δημόσιας διπλωματίας, προβολής από πόλη σε πόλη και ενημέρωσης του κοινού για εκπαιδευτικά θέματα. Η συνεργασία με τον Καναδά κατέστησε την ΕΕ έμπιστο και αξιόπιστο εταίρο σε βασικούς τομείς προτεραιότητας, όπως το εμπόριο, η ψηφιακή τεχνολογία, η άμυνα και η ασφάλεια. Η συνεργασία με τις δύο χώρες επικεντρώθηκε επίσης σε θέματα της Αρκτικής (πρόγραμμα αστικής και περιφερειακής συνεργασίας για την Αρκτική και συμμετοχή των νέων).

Στη Βενεζουέλα και στις γύρω περιοχές, όπου το 58,6 % του πληθυσμού ζει σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, η ΕΕ ενήργησε ως ο κορυφαίος χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας το 2025, παρέχοντας πάνω από 52 εκατ. EUR.

Στα Μπαρμπέιντος δημιουργήθηκε νέο απόθεμα ανθρωπιστικής βοήθειας για την ενίσχυση της ικανότητας ταχείας αντίδρασης της ΕΕ σε τροπικούς κυκλώνες, πλημμύρες και σεισμούς στην Καραϊβική και στις γειτονικές περιοχές.

Διεύρυνση της ΕΕ (Δυτικά Βαλκάνια, Τουρκία, Ουκρανία, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Γεωργία)

Με τη δέσμη μέτρων του 2025 για τη διεύρυνση, η οποία εγκρίθηκε τον Νοέμβριο, επιβεβαιώθηκε ότι η δυναμική της διεύρυνσης εξακολουθεί να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για την ΕΕ και ότι η

[20] https://www.olade.org/en/.

προσχώρηση νέων κρατών μελών είναι όλο και πιο εφικτή, υπό την προϋπόθεση ότι οι εταίροι θα υλοποιήσουν θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις.

Στα Δυτικά Βαλκάνια, οι περισσότεροι εταίροι σημείωσαν σταθερή πρόοδο όσον αφορά τις θεμελιώδεις αρχές της διαδικασίας προσχώρησης, ενώ το Μαυροβούνιο και η Αλβανία προσεγγίζουν περισσότερο τον στόχο της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων. Όσον αφορά την Ουκρανία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, η διαδικασία αναλυτικής εξέτασης (τεχνική εξέταση του κεκτημένου της ΕΕ) ολοκληρώθηκε το 2025 και η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι ομάδες κεφαλαίων για τις θεμελιώδεις αρχές, την εσωτερική αγορά και τις εξωτερικές σχέσεις είναι έτοιμες να ανοίξουν. Η Γεωργία επισήμως παραμένει υποψήφια χώρα, ωστόσο, οι πρόσφατες ενέργειες των γεωργιανών αρχών έχουν εκ των πραγμάτων οδηγήσει σε διακοπή της διαδικασίας προσχώρησης. Η Τουρκία εξακολουθεί να αποτελεί εταίρο στρατηγικής σημασίας και υποψήφια χώρα, παρότι οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης παρέμειναν στάσιμες.

Η Επιτροπή ανέπτυξε το «eAccession», ένα καινοτόμο εργαλείο ΤΝ, προκειμένου να βοηθήσει τις υποψήφιες χώρες να επιταχύνουν την κανονιστική προσέγγιση, εξοικονομώντας παράλληλα χρόνο και πόρους.

Η ΕΕ εξακολούθησε να στηρίζει την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση, μεταξύ άλλων μέσω του εκσυγχρονισμού των συστημάτων πληρωμών και της συμπερίληψης της Αλβανίας, της Βόρειας Μακεδονίας και του Μαυροβουνίου στα συστήματα SEPA από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών τον Οκτώβριο του 2025, κάτι το οποίο μείωσε σημαντικά τον χρόνο και το κόστος των συναλλαγών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Το Μέσο Διευκόλυνσης για την Ουκρανία και τα σχέδια ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ συνδυάζει την πολιτική δέσμευση, τη χρηματοδοτική στήριξη και την αιρεσιμότητα, με σκοπό την επιτάχυνση της σύγκλισης με την ΕΕ. Οι διευκολύνσεις αποτελούνται από 6 δισ. EUR σε επιχορηγήσεις και δάνεια για τα Δυτικά Βαλκάνια και 1,9 δισ. EUR για τη Μολδαβία, ενώ η χρηματοδότηση συνδέεται με την εφαρμογή από κοινού συμφωνηθέντων θεματολογίων μεταρρυθμίσεων και τη σταδιακή ενσωμάτωση σε επιλεγμένους τομείς της ενιαίας αγοράς. Έως το τέλος του 2025 είχαν εγκριθεί θεματολόγια μεταρρυθμίσεων για όλους τους εταίρους και είχε εκταμιευτεί προχρηματοδότηση για την Αλβανία, τη Βόρεια Μακεδονία, το Μαυροβούνιο, τη Μολδαβία και τη Σερβία.

Δόθηκε ώθηση στην πλήρη ευθυγράμμιση των εταίρων με την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας και την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ, και η ΕΕ ανταποκρίθηκε στα αιτήματα των εταίρων για ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειάς τους έναντι υβριδικών και άλλων απειλών.

Η ΕΕ διατήρησε τη σημαντική της στήριξη για τους πρόσφυγες στην Τουρκία, δεσμεύοντας 1,3 δισ. EUR για τη στήριξη των προσφύγων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για την περίοδο 2025-2027, ενώ το 2025 θεσπίστηκε ένα νέο σύστημα «κλιμακωτής χορήγησης θεωρήσεων» προκειμένου να διευκολυνθούν οι μετακινήσεις των καλόπιστων Τούρκων ταξιδιωτών στον χώρο Σένγκεν.

Ευρωπαϊκή γειτονία

Ανατολική Ευρωπαϊκή Γειτονία

Στην Ανατολική Γειτονία, η οποία χαρακτηρίζεται από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με χώρες-εταίρους της περιοχής είτε σε διμερή είτε σε περιφερειακή βάση (Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία, Λευκορωσία, Μολδαβία και Ουκρανία). Η

Ανατολική Εταιρική Σχέση συνέχισε να αποτελεί καθιερωμένο και αποτελεσματικό πλαίσιο συνεργασίας για όλους τους συμμετέχοντες. Όσον αφορά τη Λευκορωσία, η ΕΕ διατήρησε την πολιτική άσκησης πίεσης στις αρχές, στηρίζοντας παράλληλα τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

Το πρόγραμμα «Στήριξη της προηγμένης μάθησης και κατάρτισης (SALT I-III)» βοηθά Λευκορώσους φοιτητές, καθηγητές και ερευνητές που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα λόγω του καθεστώτος. Η πρωτοβουλία είναι στρατηγικής σημασίας για τη διατήρηση του διανοητικού δυναμικού της Λευκορωσίας.

Η στρατηγική Global Gateway και τα πολυετή σχέδια δράσης σχετικά με την Ανατολική Γειτονία για την περίοδο 2025-2027 παρέμειναν καίριας σημασίας για τη στήριξη της ανθεκτικότητας, της συνδεσιμότητας και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Τα πρόσφατα εγκριθέντα πολυετή σχέδια δράσης (εξαιρουμένης της συνδρομής προς την Ουκρανία) περιλαμβάνουν αναλήψεις υποχρεώσεων συνολικού ύψους 668,2 εκατ. EUR.

Τον Μάιο θεσπίστηκε νέα στρατηγική προσέγγιση για την περιοχή του Εύξεινου Πόντου[21] και τον Οκτώβριο εγκρίθηκε θεματολόγιο συνδεσιμότητας, το οποίο αφορά τη σύνδεση της Ευρώπης με την Κεντρική Ασία μέσω της περιοχής του Εύξεινου Πόντου, της Τουρκίας και του Νότιου Καυκάσου και αποτελεί σημαντική βάση για στενότερη συνεργασία με τους εταίρους του Νότιου Καυκάσου στους τομείς των βιώσιμων μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών συνδέσεων.

Νότια Ευρωπαϊκή Γειτονία, Μέση Ανατολή και περιοχή του Περσικού Κόλπου

Μια ευημερούσα, συνδεδεμένη, ανθεκτική, ειρηνική και σταθερή περιοχή της Βόρειας Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και του Περσικού Κόλπου είναι προς το στρατηγικό συμφέρον της ΕΕ.

Το 2025 η ΕΕ εφοδιάστηκε με νέα εργαλεία, ιδίως το Σύμφωνο για τη Μεσόγειο[22] και τη δρομολόγηση μιας σειράς στρατηγικών και ολοκληρωμένων εταιρικών σχέσεων, για την επίτευξη πιο συνεκτικής δράσης, με γνώμονα τον αντίκτυπο, σε ολόκληρη την περιοχή. Η ειδική Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής για τη Μέση Ανατολή, τη Βόρεια Αφρική και τον Περσικό Κόλπο τέθηκε σε πλήρη λειτουργία ως κόμβος για τις σχέσεις της Επιτροπής με 19 χώρες-εταίρους.

Ο πόλεμος στη Γάζα συνέχισε να προκαλεί σοβαρή ανθρωπιστική κρίση, εκτεταμένες καταστροφές και αυξημένη αστάθεια σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή. Η ΕΕ συγκάλεσε την πρώτη συνεδρίαση της ομάδας δωρητών για την Παλαιστίνη τον Νοέμβριο του 2025, καταθέτοντας παράλληλα ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα της Παλαιστίνης για την περίοδο 2025-2027 και προτείνοντας περιοριστικά μέτρα ως απάντηση σε ενέργειες που υπονομεύουν τη λύση των δύο κρατών.

Η ΕΕ παραμένει ο μεγαλύτερος διεθνής χορηγός και πάροχος ανθρωπιστικής βοήθειας για τους Παλαιστίνιους, καθώς διέθεσε συνολικά 220 εκατ. EUR σε ανθρωπιστική στήριξη έκτακτης ανάγκης το 2025. Εκτός από τη χρηματοδότηση, η ΕΕ διατήρησε την επιχειρησιακή της στήριξη μέσω πτήσεων αερογέφυρας, διακομιδών ασθενών και δράσεων οδικής μεταφοράς φορτίων.

[21] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_25_1348.
[22] JOIN(2025) 26 final της 16ης Οκτωβρίου 2025 https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean_el.

Όσον αφορά τον Περσικό Κόλπο, κατατέθηκαν προτάσεις για συμφωνίες στρατηγικής εταιρικής σχέσης και στα έξι μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας του Περσικού Κόλπου· έως το τέλος του 2025 πέντε μέλη είχαν απαντήσει θετικά και είχαν ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Κατάρ.

Το υποβρύχιο καλωδιακό σύστημα Medusa είναι ένα μετασχηματιστικό έργο για τις περιφερειακές και τις διεθνείς τηλεπικοινωνίες, με το οποίο οι διαδρομές μεταξύ Ευρώπης και Βόρειας Αφρικής θα καταστούν ανθεκτικές και θα αποκτήσουν συνδεσιμότητα υψηλής χωρητικότητας.

Υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ)

Οι 13 ΥΧΕ είναι μη κυρίαρχες οντότητες που διατηρούν ειδικούς συνταγματικούς δεσμούς με τη Γαλλία, τη Δανία και τις Κάτω Χώρες και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης ευρωπαϊκής οικογένειας. Τα εδάφη αυτά διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο στρατηγικό ρόλο για την ΕΕ, προσφέροντας πλεονεκτήματα όπως οι εκτενείς αποκλειστικές οικονομικές ζώνες και η πρόσβαση σε σημαντικούς φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων κρίσιμων πρώτων υλών, καθώς και σε βασικές θαλάσσιες ζώνες και διαδρομές.

Η απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ–ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας προβλέπει τη διάθεση 500 εκατ. EUR για τη στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ΥΧΕ και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας βιοποικιλότητας για την περίοδο 2021-2027. Η Επιτροπή πρότεινε τροποποίηση της εν λόγω απόφασης, η οποία συνεπάγεται διπλασιασμό των κονδυλίων που θα διατεθούν στις ΥΧΕ στα 999 εκατ. EUR για την περίοδο 2028-2034.

Το 2025 οι σχέσεις με τη Γροιλανδία συνέχισαν να διευρύνονται και να εντείνονται, σε ένα πλαίσιο αυξημένου διεθνούς ενδιαφέροντος για την Αρκτική, καλύπτοντας τομείς όπως οι κρίσιμες πρώτες ύλες, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η συνδεσιμότητα, επιπλέον της εκπαίδευσης και της αλιείας. Η εταιρική σχέση ΕΕ–Γροιλανδίας χαρακτηρίστηκε από δύο διαλόγους πολιτικής, επισκέψεις υψηλού επιπέδου και την πρώτη Εβδομάδα ΕΕ–Γροιλανδίας τον Νοέμβριο, στις Βρυξέλλες.

Το 2025 ήταν το τελευταίο έτος εφαρμογής του πρώτου σχεδίου δράσης της πολιτικής της Γαλλικής Πολυνησίας για τα ύδατα (2021-2030). Τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν περιλάμβαναν την αύξηση του αριθμού των δήμων που παρέχουν πόσιμο νερό, τη συνέχιση των δράσεων για τη διασφάλιση των λεκανών απορροής και την ενίσχυση της διακυβέρνησης του τομέα με μια πλήρως λειτουργική τεχνική επιτροπή. Έχει προγραμματιστεί δεύτερο σχέδιο δράσης το οποίο θα καλύψει την περίοδο 2026-2030.